

28249 - TEORIA DEL DRET

(VALIDAT PEL CURS 2007/08)

1a part

INTRODUCCIÓ

1. La definició de dret:

- 1.1. Problemes semàntics del terme "dret".
- 1.2. Tipus de definició.
- 1.3. Les definicions Iusnaturalistes i positivistes del terme "dret".

2. Dret, moral i regles de tracte social:

- 2.1. Les normes morals.
- 2.2. Les regles de tracte social.
- 2.3. Similituds i diferències entre aquests ordres normatius i el dret.

3. Dret i força:

- 3.1. La norma jurídica com a norma emparada per la força.
- 3.2. La norma jurídica com a norma que regula l'exercici de la força.
- 3.3. La coacció institucionalitzada com a tret distintiu del dret.

TEORIA DE LA NORMA JURÍDICA

4. La norma jurídica:

- 4.1. Identificació de les normes: normes i llenguatge.
- 4.2. La teoria de la norma de von Wright.
- 4.3. Concepte i estructura: normes i principis.

5. Classificacions de les normes jurídiques:

- 5.1. Normes generals i abstractes.
- 5.2. Normes primàries i secundaries.
- 5.3. Prescripcions i disposicions qualificatòries.

TEORIA DEL ORDENAMENT JURÍDIC

6. El sistema jurídic:

- 6.1. Trets distintius dels sistemes jurídics.
- 6.2. Sistemes estàtics: deducibilitat.
- 6.3. Sistemes dinàmics: legalitat.

7. La validesa del dret:

- 7.1. Criteris de pertinença e individualització.
- 7.2. Validesa, vigència i aplicabilitat.
- 7.3. Efectivitat i eficàcia.

8. L'ordenament jurídic:

- 8.1. El mite del legislador racional.

- 8.2. Plenitud i llacunes.
- 8.3. Consistència i antinòmies.

TEORIA DE LA CIÈNCIA DEL DRET

9. La interpretació jurídica:

- 9.1. Problemes de la interpretació
- 9.2. Criteris de interpretació.
- 9.3. Tipus de interpretació.

10. La aplicació del dret:

- 10.1. La justificació de les decisions.
- 10.2. Qüestions de dret i qüestions de fet.
- 10.3. L'aplicació per analogia.

BIBLIOGRAFIA.

AA.VV.: **Lecciones de Teoría del Derecho**. 1997. Madrid, McGraw-Hill.

Manuel Atienza: **Introducción al derecho**. 1985. Barcelona (Barcanova).

Juan Ramón Capella: **Dos lecciones de introducción al derecho**. Barcelona (texte policopiat del servei de fotocòpies de la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona).

Javier de Lucas (coord.): **Introducción a la teoría del dret**. 1995. València (Tirant Lo Blanch).

Carlos S. Nino: **Introducción al análisis del derecho**. 1983. Barcelona (Ariel).

Gregorio Robles: **Introducción a la teoría del derecho**. 1988. Madrid (Debate).

2a part

TEMA 1. INTRODUCCIÓ

- 1.1. Els grans corrents de pensament jurídic: *ius naturalisme*, *ius positivisme*, *ius realisme*.
- 1.2. La perspectiva històrica i la perspectiva analítica en la història del pensament.
- 1.3. Problemes metodològics. "Comprensió" versus "Explicació".

TEMA 2. RACIONALISME I IL·LUSTRACIÓ

- 2.1. Filosofia racionalista.
- 2.2. Les filosofies de la Il·lustració.
- 2.3. El *ius naturalisme* racionalista i el pensament codificador.

TEMA 3. KANT I LA FUNDAMENTACIÓ DEL PENSAMENT JURÍDIC MODERN

- 3.1. La teoria kantiana del coneixement.
- 3.2. La filosofia pràctica. La doctrina del dret i la teoria política.

TEMA 4. LA CODIFICACIÓ

- 4.1. Els juristes del Code Napoléon.
- 4.2. L'Escola de l'exègesi.
- 4.3. La polèmica Thibaut/Savigny sobre la conveniència d'un codi general per a Alemanya.

TEMA 5. L'ESCOLA HISTÒRICA DEL DRET

- 5.1. El romanticisme en la filosofia alemanya.
- 5.2. El "mètode històric" de K.F. von Savigny.
- 5.3. El "mètode genealògic" de G.Puchta.

TEMA 6. L'IDEALISME ALEMANY: LA FILOSOFIA DEL DRET DE G.F.W. HEGEL

- 6.1. La teoria hegeliana del coneixement.
- 6.2. Què significa "dialèctica"?
- 6.3. La filosofia del dret i de l'Estat.
- 6.4. Karl Marx i la crítica de la filosofia política burgesa.

TEMA 7. LA JURISPRUDÈNCIA DE CONCEPTES

- 7.1. La jurisprudència de R.von Ihering.
- 7.2. La gènesi de l'escola alemanya de dret públic.

TEMA 8. LA JURISPRUDÈNCIA ANALÍTICA

- 8.1. La cultura jurídica anglosaxona.
- 8.2. La teoria del dret de J.Bentham.
- 8.3. La teoria del dret de J.Austin.

TEMA 9. LA REACCIÓ ANTIFORMALISTA

- 9.1. L'obra del segon Ihering.
- 9.2. La jurisprudència d'interessos.
- 9.3. El moviment del dret lliure.
- 9.4. El neokantisme.

TEMA 10. LA TEORIA PURA DEL DRET DE HANS KELSEN

- 10.1 El debat constitucional a l'Alemanya de Weimar.
- 10.2 La Teoria Pura del dret.
- 10.3 L'últim Kelsen.

TEMA 11. EL REALISME JURÍDIC AMERICÀ

- 11.1 La tradició jurídica americana.
- 11.2 El judicialisme de O.W.Holmes.
- 11.3 El programa realista.

TEMA 12. EL REALISME JURÍDIC ESCANDINAU

- 12.1 Axel Hägerström i l'Escola d'Uppsala.
- 12.2 L'obra d'Alf Ross.

TEMA 13. EL POSITIVISME DE HERBERT HART

- 13.1 La filosofia del llenguatge.
- 13.2 El concepte de dret.
- 13.3 La crítica de R.Dworkin.

TEMA 14. CORRENTS ACTUALS DE PENSAMENT JURÍDIC

- 14.1 La formalització de la teoria jurídica.
- 14.2 Els corrents alternatius.

MANUALS

POMPEU CASANOVAS/José Juan MORESO; El ámbito de lo jurídico, lecturas del pensamiento jurídico contemporáneo, Barcelona, Crítica, 1994

Guido FASSO; Historia de la Filosofía del derecho Vol 3, Madrid, Pirámide, 1980

Rafael HERNÁNDEZ MARIN; Historia de la Filosofía del Derecho Contemporánea, Madrid, Tecnos, 1986